No. 308

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Vrijdag 27 December

Het Departement van Oorlog in overeenstemming met dat van Binnenlandsche Zaken, in aanmerking genomen hebbende, dat er omstandigheden kunnen bestaan, waarin het voor personen die bij de Mobiele Schutterij gediend hebben en thans, ten gevolge van Zijne Majesteit's besluit van den 4. Augustus ll. (*Staatsblad n°. 34*) ontslagen zijn, noodig kan worden geacht, een behoorlijk bewijs van de gepresteerde dienst te bezitten, heeft bepaald, dat in zoodanige gevallen, die bewijzen, door mijne tusschenkomst, bij het Departement van Oorlog zullen kunnen aangevraagd en afgegeven worden.

Ul. hiervan kennis gevende, noodige ik Ul. uit, om, wanneer iemand hetzij schutter, of geremplaceerde, of plaatsvervanger, of nummerverwisselaar, in een of ander bijzonder geval, zoodanig bewijs zoude mogen noodig hebben, daarvan aan mij opgave te doen, met vermelding van den *naam*, *ouderdom*, *het jaar der ligting* en de *gemeente*, voor welke dezelve in dienst is gesteld, alsmede van de *afdeeling* en het *bataillon*, waarbij dezelve gediend heeft, en voorts van de *redenen* of *omstandigheden*, welke het overleggen van zoodanig bewijs noodzakelijk maken.

Ik verzoek Ul. om hieraan de noodige publiciteit te geven.

De Staatsraad, Gouverneur van *Noord-Braband*,
Bon. VAN DEN BOGAERDE.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten December.

In de zitting der Staten-Generaal van Dingsdag morgen, zijn ingekomen drie verzoekschriften, van ingezetenen uit Noord- en Zuid-Holland, alle betreffende de novale tienden. Dezelve worden naar de commissie voor de petitiën verzonden.

Aan de orde van den dag zijn de beraadslagingen over het ontwerp van wet, *houdende bepaling van den duur der verantwoordelijkheid van de bewaarders van de hypotheken en het kadaster, en der scheepsbewijzen, en magtiging tot vaststelling van een tarief van derzelver salarissen.*

De heeren *Dyckmeester*, *Luyben*, *Cats*, *Bruce*, *van der Gronden* en *Tromp* bestrijden de voordragt, vooral om het beginsel waarop dezelve rust. Dezelve is in strijd met goede regtsbeginselen, en de wet zal, ten behoeve van enkelen, ten nadeele van het algemeen werken.

De heeren *van Rappard*, *Beets* en *de Jonge* daarentegen, hebben de voordragt verdedigd, op grond, dat de Regering toegegeven had aan het verlangen der kamer, om den duur van de verantwoordelijkheid, in plaats van op *vijf*, op *tien* jaren te bepalen.

Z. Exc. de Minister van Justitie doet opmerken, dat ons Burgerlijk Wetboek nergens van het in questie zijnde punt spreekt. Z. Exc. verwondert zich, dat de voordragt tot zoo groote beschouwingen aanleiding kan geven.

Z. Exc. de Minister van Finantien betoogt, dat de wet niet strijdig is met de goede regtsbeginselen en met eene goede staathuishoudkunde. Ook zegt Z. Exc. dat het algemeen belang wel degelijk, door den borgtogt der hypotheekbewaarders, in acht is genomen.

Niemand meer het woord vragende, wordt het ontwerp in omvrage gebragt en met 93 tegen 16 stemmen *aangenomen*.

De vergadering werd gescheiden tot des namiddags ten 2½ ure.

Op dien bepaalden tijd wordt de Vergadering weder geopend en dadelijk voorlezing gedaan van de volgende in den tusschentijd van de schorsing der Zitting ontvangen koninklijke boodschap en ontwerp van wet:

„Edel Mogende Heeren!

Het besluit van U Edel Mogenden, om ons te verzoeken de begrooting der staatsuitgaven voor den jare 1840 in nadere overweging te nemen, maakt het onmogelijk die begrooting en de middelen tot vinding der uitgaven tijdig vast te stellen.

Er zijn dus voorloopige maatregelen noodig, ten einde alle stilstand in de dienst voor te komen en de voldoening aan de op het Rijk rustende verpligtingen te verzekeren.

Hiertoe strekt het nevensgaand wets-ontwerp, op hetwelk wij Uwer Edel Mogendens spoedige overweging inroepen.

En hiermede, Edel Mogende Heeren, bevelen wij U in Godes heilige bescherming.

's Gravenhage den 24 december 1839.

WILLEM."

Het ontwerp luidt aldus:

« Wij WILLEM, enz.

Alzoo wij in overweging hebben genomen de noodzakelijkeid, om te zorgen dat, tot tijd en wijle de begrooting der uitgaven van het Rijk en de middelen ter bestrijding van dien voor den jare 1840 zullen zijn vastgesteld, 's Rijks dienst aan geen stilstand worde blootgesteld;

Zoo is het, dat wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan, bij deze:

Art. 1. De verordeningen bij de wetten van 21 december 1838 (Staatsblad, n.o 47 en 48) daargesteld, zullen, met uitzondering der uitkeering van ƒ 1,200,000, volgens de laatstgemelde wet door de Overzeesche Bezittingen bij te dragen, bij voortduring van kracht blijven, gedurende den tijd van acht maanden na den laatsten december 1839, of gedurende zoodanigen korteren tijd als dezelve vroeger door andere wettelijke bepalingen mogten zijn vervangen.

Art. 2. Tot het vinden der uitgaven, zoo die uit de bij laatstgemelde wet toegestane middelen niet kunnen worden gedekt, als die boven de begrooting voor 1839 verder noodzakelijk zijn, wordt, ten behoeve van de schatkist, een crediet geopend van vijftien millioen kapitaal werkelijke schuld, rentende vijf ten honderd, in te schrijven in het tweede grootboek der nationale schuld, waarvan echter voorloopig slechts twee derde beschikbaar worden gesteld, en zal het gebruik van dat beschikbaar gestelde gedeelte nader bij de wet worden geregulariseerd.

Art. 3. De tegenwoordige wet zal verbindende zijn met het eindigen van den 31sten December 1839.

Lasten en bevelen enz."

Deze stukken zullen worden gedrukt, rondgedeeld en verzonden aan de Afdeelingen voor de maand October. De voorzitter geeft kennis, dat er maatregelen genomen zijn, opdat de Afdeelingen zich reeds dadelijk met deze zaak zullen kunnen bezig houden. De vergadering wordt dienvolgens gescheiden en de leden begeven zich naar de sectiezalen.

— Uit 's Hage schrijft men ons van gisteren:

» Dingsdag avond en heden, tot dezen middag ten 3 ure, zijn de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal vergaderd geweest over het ontwerp der Credietwet, hetwelk gisteren aan de kamer is aangeboden. De afdeelingen hebben dat ontwerp met de meeste naauwgezetheid onderzocht, doch, naar men verneemt, tot derzelver groot leedwezen en innige smart geoordeeld, dat hetzelve, zoo als het is liggende, geheel onaanneemlijk is. Men heeft, naar men verzekert, hoofdzakelijk aangevoerd, dat men niet begrijpen kan, hoe de Regering vermeenen kan, dat dit ontwerp de goedkeuring der kamer zou kunnen erlangen, daar hetzelve wederom op hetzelfde voorstel nederkwam, hetwelk de kamer met algemeene stemmen had afgewezen, ja het nog van bezwarender aard was.

» De gemaakte bedenkingen zijn onmiddellijk aan de regering medegedeeld. Waarschijnlijk zal zij tusschen heden of morgen daarop hare antwoorden geven. Morgen vergadert de centrale afdeeling der Tweede Kamer. Als de centrale afdeeling in staat mogt zijn, aanstaanden Vrijdag haar verslag uit te brengen, dan zullen Zaturdag de beraadslagingen over de crediet-wet kunnen worden gehouden. Het is intusschen te wenschen, dat de regering, hetzij eene nieuwe redactie der crediet-wet, meer in den geest der kamer, voordrage, hetzij de wijzigingen in de afdeelingen voorgedragen, aanneme, om alle verdere botsingen en moeijelijkheden voor te komen en

de tegenwoordige verwikkeling tot een goed einde te leiden. Dit Als vrij zeker wordt geacht, dat het ontwerp der credietwet, zoo als hetzelve is liggende, moeijelijk de goedkeuring der kamer zal erlangen."

Koning *Lodewijk Philips* heeft ll. maandag de beide wetgevende kamers met de volgende aanspraak geopend:

» *Mijne heeren de Pairs en mijne heeren de Afgevaardigden!*

» Sedert het einde uwer jongste zitting is de binnenlandsche rust, welke uwe edelmoedige bijstand had helpen bevestigen, niet meer gestoord geworden.

» Ik heb door een mij zeer waarde getuige, nieuwe blijken van het vertrouwen en de genegenheid der Franschen ontvangen. De oudste mijner zonen heeft bij zijn bezoek dit jaar door een aanzienlijk gedeelte van het koningrijk, overal de ontwikkeling van den arbeid, den voortgang der nijverheid, eerbied voor de instellingen, gehoorzaamheid aan de wetten gevonden. Mijn getroffen hart heeft in de nationale verkleefheid door mijn zoon ondervonden, voor zijne broeders en voor zich-zelven eene aansporing te meer gevonden, om zich steeds en overal, aan de dienst van het vaderland en de eer van Frankrijk toe te wijden.

» Mijne betrekkingen met de vreemde mogendheden hebben dat vredelievend en welwillend karakter behouden, hetwelk het algemeen belang van Europa voorschrijft. Onze vlag heeft in gemeenschap met die van Groot-Brittannie, en aan den geest van vereeniging getrouw, die zoo voordeelig is voor de belangen der beide landen, gewaakt voor de onafhankelijkheid en onmiddellijke veiligheid van het Ottomannisch rijk. Onze staatkunde strekt steeds om de integriteit van dat rijk te behouden, welks bestaan zoo noodzakelijk is voor het behoud van den algemeenen vrede. Onze pogingen zijn voor 't minst er in geslaagd, om den loop der vijandelijkheden in het Oosten, die wij hadden willen voorkomen, tot staan te brengen, en welke verwikkelingen ook uit de verscheidenheid van belangen mogen voortvloeijen, ik voed de hoop dat de eendragt der groote mogendheden weldra eene billijke en vredelievende beslechting zal ten gevolge hebben.

» Eene groote verandering is in den toestand van Spanje gekomen, zoo ik tot mijn leedwezen u nog niet kan aankondigen, dat de burgeroorlog die dit koningrijk zoo lang geteisterd heeft, geheel geëindigd zij, heeft deze oorlog toch het bedenkelijk karakter verloren, 't welk de vastheid van den constitutionelen troon der koningin *Isabella II*, kon bedreigen. Het grootste gedeelte van de noordelijke provincien is bevredigd, en alles doet hopen, dat ook de oostelijke provincien weldra bevredigd zullen zijn. Deze belangrijke uitkomst is het werk der wijze staatkunde van het gouvernement der koningin-regentes, en van de volhardende dapperheid van het spaansche leger, geschraagd door den steun welken mijn gouvernement en dat Harer Britsche Majesteit, voor de getrouwe uitvoering der traktaten van 1834 gegeven heeft.

» In Amerika vervult het Mexikaansch gouvernement de verbindtenissen van het met deze republiek gesloten traktaat. Een onzer eskaders houdt nog de havens der Argentijnsche republiek geblokkeerd. Nieuwe versterkingen zijn naar dit verwijderd punt gezonden, om de ons verschuldigde voldoening te bevorderen.

» Andere vijandelijkheden vereischen in Afrika eene beslissende beteugeling. Onze brave soldaten en landbouwers, aan wie mijn zoon door zijne tegenwoordigheid even te voren eenen waarborg van mijne zorg had gegeven, zijn verraderlijk aangevallen. De vooruitgang onzer etablissementen in de provincien Algiers en Constantine is de ware oorzaak van een waanzinnigen aanval. Die aanval moet gestraft en de herhaling daarvan onmogelijk gemaakt worden, opdat niets meer de ontwikkeling van voorspoed hindere, welke de fransche heerschappij aan een land waarborgt, dat zij niet meer verlaten zal. Nieuwe troepen zijn reeds naar Afrika overgevoerd, en middelen van allerlei aard worden gereed gemaakt om de duur van den oorlog te bekorten, door hem krachtdadig door te zetten, en opdat de bewoners van Algerie en de aan Frankrijk getrouw gebleven binnenlandsche stammen, voortaan overal genoegzame bescherming vinden. De voor dat doel onmiddellijk bevolen uitgaven zullen tot regeling aan de stemming der kamer onderworpen worden. Ik vertrouw dat zij bij u de goedkeuring zullen verwerven, die altijd verzekerd is, wanneer het de eer der wapenen en de duurzame belangen van Frankrijk geldt.

» De toestand der finantien laat toe in deze nieuwe lasten te voorzien. Aan de suikerkwestie welke de kamers in hare jongste zitting onbeslist hadden gelaten, heeft in haar afwezen eene voorloopige beslissing moeten gegeven worden. Een wetsontwerp zal u opzigtelijk deze aangelegenheid worden aangeboden, met het inzigt, om de openbare belangen met de bijzondere overeen te brengen. —

Men zal u maatregelen voorstellen, tot verbetering van het lot der onderofficieren en soldaten. Gij zult u bezig te houden hebben met bepalingen betrekkelijk de organisatie van den Staatsraad, den letterkundigen eigendom en het openbaar onderwijs. Andere voorstellen zullen de vaststelling beoogen van een stelsel voor de burgerlijke pensioenen, de uitvoering der groote spoorweglijnen, de voltooijing der binnenlandsche vaart, het beheer der gevangenissen en de invoering van het pinctentiair stelsel.

Uwe verlichte vaderlandsliefde zal bij uwen verschillenden arbeid steeds naar datgene zoeken wat tot vermeerdering kan toebrengen van den openbaren voorspoed en tot bevestiging van het behoudend beginsel onzer instellingen. Deze te handhaven binnen de gevestigde grenzen is de pligt mijner regering; het geluk van zulks volbragt te hebben zal de zoete belooning mijner toewijding zijn. Reeds zijn bijna tien jaren verloopen sedert de groote gebeurtenis die mij tot den troon riep, en sedert hebt gij mij van de eerste maal af met die medewerking en steun omgeven, welke ik op nieuw van u inroep. Het is mij een genoegen met u en te midden van u, Frankrijk geluk te wenschen over zijne gelukkige vorderingen op den weg van beschaving en wettige vrijheid, welke onstuimige en onverzaadbare hartstogten nog zoeken te verstoren; met Gods hulp en uwe trouwe bijstand zullen hunne pogingen magteloos blijven, en deze laatste sporen der vroegere wanorden zullen voor het gezond verstand en den nationalen wil verdwijnen.

VOOR SCHOKLANDS ARME VISSCHERS.

Hulde en dank aan Breda's schoon Geslacht! — Reeds zijn over de *honderd vijftig* overschoone Voorwerpen, door lieve, weldadige handen toegereed, aan de Dames, uitmakende de Commissie te dezer Stede, ingezonden of toegezegd. — De opbrengst der genomen Loten heeft de Commissie reeds in de aangename gelegenheid gesteld van *honderd vijftig gulden* naar Schokland voorloopig op te kunnen zenden. — Den 15. Januarij, 1840, zal de Verloting plaats hebben; teneinde hiermede ordelijk te werk te gaan, worden de toegezegde Voorwerpen bij de Commissie ingewacht tegen den 10. Januarij uiterlijk; — na dien tijd zullen er ook geene Loten meer te bekomen zijn; — die dus nog Kaarten mogt verlangen, gelieve zich daartoe aan te melden bij Vrouwe de Kleroh, bij Vrouwe de Roy, bij Vrouwe Vertholen, of bij Broese en Comp. — Den 14. Januarij aanstaande zullen de voor de weldadige Verloting bestemde Voorwerpen in een nader nog te bepalen Lokaal, tegen vertoon van een Lot, voor de Deelnemers te zien zijn.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van Dingsdag waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 50⅞, 51 1/16 drie zest. ⅛; dito 5 pCt. 96⅝, ¼; Kansbill. 23 drie achtste; Am. Sijndik. 91¼, 90⅞; dito 3½ pCt. 75½; Handelm. 164½, ¾, ⅝; O. Indie 5 pCt. 94¾, ½.

Gisteren (25) werden ter Effecten-Societeit te Amsterdam verhandeld: Ned. 2½ pCt. 51⅛, drie zest. 1/16, drie zest.; Kansb. 23½; O. Indie 5 pCt. 95; Handelm. 165.

*** Heden beviel van eene *DOCHTER* C. STORK, echtgenoote van

Breda,
23. December 1839. W. A. FROGER.

STADS-SCHOUWBURG TE BREDA.

Met toestemming van de Regering zal de Hofmechanicus van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden

D. L. BAMBERG

de eer hebben, te geven twee groote VOORSTELLINGEN, op Zaturdag den 28. December, 1839, en op Woensdag, den 1. Januarij, 1840, beiden 's avonds ten 6 ure.

De bijzondere gunst, hem vroeger zoo hier als elders dikwerf in het Vaderland ten deel gevallen, heeft hem alle moeite en kosten klein doen achten, die geschikt waren, om aan zijn Mechanisch Kabinet eene uitbreiding te geven, welke het te voren nooit bezeten heeft, terwijl bovendien de VOORSTELLINGEN, door twee zijk afgewisseld, gegeven zullen worden op een geheel daartoe nieuw vervaardigde Tribune, geschilderd door een voornaam Schilder van Parijs. — Behalve eene ontelbare menigte andere stukken, welke de Mechanicus het voorregt hebben zal, de aandacht van het kunstkeurig Bredaasch Publiek voor te dragen, zullen bijzonder opmerkelijk zijn, hetgeen breeder bij Programma afzonderlijk bekend gemaakt is en zal worden.

Prijzen der plaatsen: 1ste Rang 90, 2de Rang 60, 3de Rang 40 Cents.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers